Dosar nr. 2-2137/2023
2-23163548 -15-2-16112023-1

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

06 decembrie 2024 municipiul Cahul

Judecătoria Cahul, sediul Central
Instanța de judecată având în componență:
Președintele ședinței, judecător Natalia Pasat
Grefier Cristina Mocanu

Cu participarea:
Reclamantului Ion Manoli
Reprezentantului reclamantului, avocatul Vitali Covaliov
Reprezentantului pârâtului, Inspectoratul General al Poliţiei al MAI, *****
În lipsa:
Reprezentantului pârâtului, Ministerul Justiţiei al RM, citat legal
Reprezentantului intervenientului accesoriu, Ministerul Finanţelor al RM şi intervenientului accesoriu, Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliţie Cahul a IGP al MAI, *****,

examinând în ședință publică, în limba de stat, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Manoli împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne, intervenienţi accesorii Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliţie Cahul a Inspectoratului General a Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, ***** şi Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională,

c o n s t a t ă:

Argumentele expuse în cererea de chemare în judecată.

La data de 16 noiembrie 2024 Ion Manoli, reprezentat de avocatul Vitalie Covaliov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, intervenienţi accesorii Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliţie Cahul a Inspectoratului General a Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, ***** şi Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova cu privire la recuperarea

prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI***** şi decizia agentului constatator, în persoana subofiţerului superior de sector al IP Cahul, *****, privind constatarea contravenţiei şi aplicarea sancțiunii contravenționale din 14 octombrie 2022, contravenientul Ion Manoli a fost recunoscut vinovat în săvîrşirea contravenţiei, prevăzute de art.104 alin.(1) Cod contravenţional, şi în privinţa acestestuia a fost aplicată de către agentul constatator sancţiunea contravenţională sub formă de amendă în mărime de *****lei.

Astfel, acţiunile contravenientului Ion Manoli au fost calificate de agentul constatator conform faptei contravenţiei, prevăzute de art.104 alin.(l) Cod contravenţional - *Distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracţiune.*

Ulterior, contravenientul Ion Manoli a contestat procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI***** şi decizia agentului constatator din 14 octombrie 2022.

Prin decizia Curţii de Apel Cahul din 07 septembrie 2023 a fost admis recursul declarat de avocatul Vitali Covaliov în interesele contravenientului Ion Manoli. A fost casată integral hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 martie 2023, pronunţată în cauza contravențională la contestaţia depusă de Manoli Ion împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** întocmit la data de 14 octombrie 2022 în temeiul art.104 alin. (1) Cod contravenţional şi a deciziei din aceiași dată, cu rejudecarea cauzei și pronunţarea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă contestaţia depusă de Ion Manoli împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** întocmit la data de 14 octombrie 2022 în temeiul art.104 alin.(1) Cod contravenţional şi a deciziei de sancționare din aceiași dată.

A fost anulată decizia agentului constatator al IP Cahul, ***** din 14 octombrie 2022, prin care Ion Manoli a fost sancţionat cu amendă în mărime de 36 unităţi convenţionale ceea ce constituie *****lei pentru fapta contravențională prevăzută de art.104 Cod contravenţional cu încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Ion Manoli în baza art.104 Cod contravenţional în temeiul lipsei faptei contravenției.

A susținut că, abuzul de drept admis de agentul constatator IP Cahul la exercitarea competenţelor, întocmirea în lipsa unui temei legal la 14 octombrie 2022 în privinţa lui Ion Manoli a procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei sancţionare, soldat cu condamnarea ilegală la răspundere contravenţională în baza art. 104 alin. (1) Cod contravenţional, faptă pe care nu a comis-o, anularea deciziei asupra cauzei contravenționale din 14 octombrie 2022 privind aplicarea

sancţiunii contravenţionale prin decizia Curţii de Apel Cahul din 07 septembrie 2023, confirmă incontestabil violarea drepturilor legitime personale ale lui Ion Manoli garantate de Constituţie şi de legislaţia în vigoare.

Pentru reabilitarea drepturilor legitime personale violate cu rea-credinţă reclamantul Ion Manoli a fost nevoit să meargă în instanţa de judecată competentă, pentru a-şi dovedi nevinovăția.

În timpul pierdut la reabilitarea drepturilor legitime personale violate cu rea-credinţă de către agentul constatator IP Cahul în instanţa de judecată, cheltuieli suportate pentru acordarea asistenţei juridice, frustarea și disconfortul emoţional în care s-a aflat şi se află până în prezent, umilinţa la care a fost supus, i-a cauzat suferinţe psihice şi un prejudiciu cât material, atât şi moral.

A susținut că prejudiciul material rezultă din cheltuieli suportate de către reclamantul Ion Manoli pentru transport în mărime de *****de lei.

Prejudiciul moral cauzat rezultă din acţiunile ilicite ale agentului constatator a IP Cahul, în legătură cu întocmirea în privința lui Ion Manoli a procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** şi deciziei de sancţionare din 14 octombrie 2022, soldat cu condamnarea ilegală la răspundere contravenţională în baza art.104 alin.(1) Cod contravențional, faptă pe care nu a comis-o, estimat în mărime de ***** lei.

A menționat că repararea echitabilă a prejudiciului cauzat pe care o pretinde reclamantul nu este unul exagerat, este prevăzut de practica judiciară naţională şi internaţională în materie de reparaţie echitabilă, este una necesară şi suficientă la reabilitarea deplină a drepturilor reclamantului legitime, garantate de Constituţie, de legislaţia națională şi internaţională în vigoare la care este parte Republica Moldova.

În acord cu normele legale consideră că, reclamantul Ion Manoli are dreptul de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin atragerea neîntemeiată la răspundere contravenţională, aşa cum printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă aceasta a fost repus în drepturi.

În continuare, a susținut că sunt întrunite condițiile de aplicare a prevederilor Legii nr.1545- XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătoreşti.

Menționează că, conform art.1 din Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale.

La acest capitol, va fi neîntemeiate argumentele cu referire la faptul că, în speţă nu sunt întrunite temeiurile de acordare a prejudiciilor stabilite de Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

Or, în consonanță cu art.13 alin.(l) din Legea nominalizată, decizia Curții de Apel Cahul din 07 septembrie 2023, prin care a fost încetat procesul contravenţional intentat în privinţa lui Ion Manoli reprezintă acele premise faptice şi legale în temeiul cărora reclamantul este îndreptăţit să solicite repararea prejudiciului moral cauzat de către agentul constatator din cadrul IP Cahul.

În acest context a notat că, potrivit art.13 alin.(1) al aceleiași Legi, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) şi în capitolul III, se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

A mai indicat că, Inspectoratul de Poliţei Cahul, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliţiei, nu poate fi desinestătător subiect în raportul obligaţional de răspundere civilă, această obligaţie fiind atribuită prin lege unităţii centrale de administrare şi control a Poliţiei, cu statut de persoană juridică şi cu competenţă pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, dat fiind faptul că în privinţa lui Ion Manoli a fost întocmită decizia asupra cauzei contravenţionale seria MAI***** și decizia agentului constatator din 14 octombrie 2022 privind aplicarea sancţiunii contravenţionale în baza art. 104 alin.(1) Cod contravenţional, fiind sancţionat cu amendă, însă prin decizia Curții de Apel Cahul din 07 septembrie 2023 s-a declarat nulă decizia asupra cauzei contravenţionale seria MAI***** și decizia agentului constatator din 14 octombrie 2022 privind aplicarea sancţiunii contravenţionale, cu încetarea procesului contravenţional, prejudiciul pretins de către reclamant urmează a fi recuperat de către organele care au aplicat ilicit amenda contravenţională şi anume Inspectoratul General al Poliţiei al MAI.

A invocat avocatul că, urmare a acţiunilor ilegale ale agentului constatator, estimează astfel de despăgubiri materiale în mărime de *****lei şi morale în mărime de ***** lei.

În astfel de împrejurări, deoarece repararea prejudiciului material şi moral în acest caz este expres prevăzută de legislație, odată ce norma de drept enunţată reglementează expres dreptul la repararea daunelor, urmează ca pârâtul să fie obligat la plata despăgubirilor materiale şi morale, prin încasarea în beneficiul reclamantului Ion Manoli a echivalentului bănesc în sumă de ***** de lei.

A solicitat încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Ion Manoli suma de *****de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de ***** de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură cu condamnarea ilicită la răspundere contravențională în baza art. 104 alin.(1) Cod contravenţional, precum și cheltuielile de judecată suportate în acest proces.

La data de 06 decembrie 2023, Inspectoratul General al Poliției al MAI a depus referință indicând că nu sunt de acord cu cererea de chemare în judecată înaintată de către reprezentantul reclamantului Ion Manoli, avocatul Vitali Covaliov şi solicită respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată în virtutea temeiurilor de drept şi de fapt ce urmează.

A susținut că, pentru a constata dacă cererea de chemare în judecată este una întemeiată instanţa urmează a conchide temeinicia aplicării prevederilor legale enunţate de către reclamant în cererea de chemare în judecată, cu speţa dedusă judecăţii. De asemenea, menţionează faptul că, reclamantul urma să solicite despăgubirea materială şi morală în cadrul procesului contravențional iniţiat, ori pornind de la prevederile generale ale Codului contravenţional înglobate în art.1 alin.(1) a actului legislativ, stipulează expres „prezentul cod este lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile şi dispoziţiile generale şi speciale în materie contravenţională, determină faptele ce constituie contravenţii şi prevede procesul contravenţional şi sancţiunile contravenţionale”, în concluzie, dispoziţiile normelor Codului contravenţional în care sunt prevăzute drepturile de recuperare a prejudiciului presupus cauzat, sunt aplicabile în cadrul proceselor contravenţionale, iar în momentul în care reclamantul nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravenţional, fiind emise Hotărâri definitive asupra cazului contravenţional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile reclamantului în cadrul unui proces civil, totodată, faptul că nu a dorit să beneficieze de drepturile prevăzute în procesul contravenţional nu poate fi imputat autorităţilor publice.

A mai indicat că, pentru antrenarea unei astfel de răspunderi a autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională este necesară constatarea acţiunilor ca fiind nelegitime, astfel, prin hotărârea instanţei de judecată în cauza contravenţională, nu au fost constatate acţiuni nelegitime ale autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională, fiind încetat procesul în temeiul prevederilor art.445 din Codul contravenţional, deoarece agentul constatator a omis să indice menţiunile obligatorii pe care trebuie să le conţină procesul-verbal cu privire la contravenţie.

În aceeaşi ordine de idei, conform art.450^1 Cod contravenţional, dispunând achitarea persoanei sau încetării procesului contravenţional. O astfel de încheiere prin care instanţa de judecată, ce a examinat cauza contravenţională, să constate încălcarea legalităţii şi a drepturilor omului, la materialele cauzei civile nu a fost

prezentată, prin urmare, instanţa de judecată nu a constatat că acţiunile autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională sunt nelegitime.

Totodată, a invocat că, potrivit prevederilor art.384 alin.(2) lit.u) din Codul contravenţional, persoana în privinţa căruia a fost pornit proces contravenţional este în drept să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Conform alin.(3^1) a normei precitate, dreptul prevăzut la alin.(2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacţiunilor autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

În opinia sa, în speţă reclamantul nu se află în nici una din cazurile expuse supra. Or, decizia asupra cauzei contravenţionale din 14 octombrie 2022 a fost anulată de către instanţa de judecată în temeiul art. 450^1 Cod contravenţional.

Dreptul persoanei de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul şi perioada procesului contravenţional, iar procesul contravenţional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravenţională.

La fel a susținut că, deşi reclamantul în cadrul examinării cauzei contravenționale avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului moral, acesta din motive necunoscute nu a făcut-o iar, potrivit prevederilor art. 2006 alin. (3) Cod civil, obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

Astfel, consideră că nu poate surveni nici răspunderea acestei autorităţi în momentul în care legitimitatea acţiunilor acesteia nu au fost examinate de către instanţa de judecată, ori prin examinarea cauzei contravenţionale potrivit art. 458 alin.(l) Cod contravenţional, instanţa este obligată să constate anumite elemente obligatorii sau să constate nelegitimitatea acțiunilor autorităţii care a examinat cauza contravenţională.

De asemenea consideră că, în cazul de referinţă, măsurile întreprinse de agentul constatator ***** nici într-un mod nu pot fi calificate drept acţiuni ilegale, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuțiilor de serviciu este o îndatorire directă a poliţistului. Or, acțiunile agentului constatator al Inspectoratului de politie Cahul al Inspectoratului General al Poliţiei au fost legale, săvârşite în temeiul în conformitate cu legislația în vigoare, motiv din care nu pot fi reținute alegațiile reclamantului precum că, acesta ar fi comis careva abateri de la prevederile legii.

Articolul 2036 alin.(4) din Cod civil prevede că, reparaţia prejudiciului moral poate fi efectuată şi prin simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului

recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obţine o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

A susținut că, în doctrina dreptului noţiunea de daună morală se definește ca consecințe de natura nepatrimonială cauzate persoanei prin fapte ilicite culpabile, constând în atingerile aduse personalităţii sale fizice, psihice şi sociale, prin lezarea unui drept sau interes nepatrimonial a căror reparare urmează regulile răspunderii civile delictuale daca fapta ilicita s-a produs în afara unui cadru contractual. Prejudiciile care aduc atingerea onoarei, demnității, prestigiului sau cinstei unei persoane constă în proferarea de expresii insultătoare, calomnii, defăimări ori denigrări la adresa unei persoane şi se pot înfăptui prin viu grai, prin adresarea directa în public, prin publicitate în presa ori prin mass-media în general.

Iar, acţiunile agentului constatator ca reprezentant al autorităţii publice care a soluţionat în limitele competenţei sale cauza contravenţională în modul prevăzut de Codul contravenţional nu prevede ca rezultat repararea prejudiciului moral, deci dreptul la repararea prejudiciului moral dispare.

A reținut că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriu echităţii, care exprimă că cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, şi nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Mai mult ca atât, a invocat că instanţa europeană a precizat că scopul sumelor stabilite cu titlu de satisfacţie este exclusiv acela de a-i acorda reclamantului o reparaţiune pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecinţă a încălcării constatate (Selcuk şi Asker c.Turciei, §106).

A considerat că, pentru a fi încasat prejudiciul moral din contul pârâtului, este necesar ca reclamantul să demonstreze prin ce se manifestă acest prejudiciu moral, precum şi să justifice cuantumul acestei pretenţii, prin prezentarea documentelor confirmative în acest sens. Totodată, fiind necesar ca să fie motivate circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparaţii, această motivare însă, să nu fie teoretică şi iluzorie.

A susținut că, Ion Manoli nu a prezentat probe prin care să demonstreze că el a pierdut pe plan fizic, psihic, social, profesional şi familial şi care i-ar fi afectat viaţa normală, liniştită şi fericită la acel moment, dar şi pe viitor. La caz, însă, Ion Manoli a citat numai articole din Codul civil fără motivarea încasării prejudiciului moral, solicitarea ultimului poartă doar un caracter declarativ, formal, fără a avea careva suport probatoriu. Sarcina probării mărimii prejudiciului moral îi revine reclamantului şi se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părţi în proces, jurisprudenţa Curţii Europene şi excluzându-se pretenţii excesive şi vădit exagerate, circumstanţele pe care instanţa urmează să pune accentul în cazul dat.

În opinia sa, este inadmisibilă acordarea accidentală şi în cazurile neprevăzute de lege a unor sume din bugetul de stat. Iar careva probe, prin care ar fi demonstrat faptul suportării prejudiciului moral, ce ar duce la necesitatea încasării sumei de 10000 lei cu titlu de reparare a acestora, nu au fost prezentate de către Ion Manoli, fapt ce demonstrează netemeinicia cerinţei date.

La fel, întru argumentarea necesității respingerii cererii de chemare în judecată depuse de către reclamantul Ion Manoli, menţionează că prevederile Legii nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, reglementează expres, în mod limitativ cazurile şi condițiile răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură şi instanţele judecătoreşti.

A susținut că la caz, reclamantul Ion Manoli nu a fost supus arestului şi nu a fost reţinut contravenţional, iar deşi reclamantul susţine că neîntemeiat a fost atras la răspundere contravenţională, menţionează că în condiţiile Legii nr.1545, repararea din bugetul de stat a prejudiciului material şi moral în urma acţiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, survine în circumstanţele în care persoana a fost ilegal arestată, reţinută contravenţional sau i s-a aplicat ilegal amenda contravenţională de către instanţa de judecată, or, fapt care în prezenta cauză lipseşte.

Suplimentar, a menționat că întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie constituie o modalitate legală de desfăşurare a procesului contravenţional, iar însăşi pornirea procesului contravenţional, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, recunoaşterea persoanei în calitate de contravenient, reprezintă nişte măsuri procesuale ce ţin de procesul contravenţional care nu încalcă în esenţă drepturile persoanei şi nu cauzează prejudicii dacă nu sunt definitive şi dacă nu dăunează iremediabil drepturile persoanei în privinţa căreia se întocmeşte procesul-verbal cu privire la contravenţie.

Cu referire la circumstanțele cauzei concretizează că, la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi calificată drept contravenţie, agentul constatator este obligat nemijlocit de a întreprinde toate măsurile prevăzute de Codul contravenţional, din acest motiv, acestea nu pot fi calificate drept acţiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuţiilor de serviciu este o îndatorire directă şi iminentă, motiv din care nu pot fi reţinute argumentele reclamantului precum că acţiunile agentului constatator i-ar fi cauzat prejudicii materiale şi morale.

A susținut că, remediile indicate în Legea nr. 1545, sunt aplicabile situaţiilor în care se afectează drepturi precum libertatea, siguranţa, dreptul de proprietate, viaţa intimă, siguranţa economică, dreptul la corespondenţă.

Subsecvent a menționat că, prevederile art.5 din Legea nr.1545 prevede că, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în

conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei. Inspectoratul General al Poliţiei consideră că de către reclamantul au fost interpretate eronat prevederile art.13 din Legea nr. 1545, or potrivit normei menţionate (1) Repararea prejudiciului specificat la art.7 şi art.11 din Legea nr.1545 din 25.02.1998 se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget.

Conform articolul 10 din Legea nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului, poliţia este finanţată de la bugetul de stat şi din alte surse neinterzise de lege.

Astfel, prin coroborarea normelor citate şi examinării circumstanțelor cauzei, a menționat că reclamantul greşit a interpretat prevederile legale potrivit cărora bugetul de stat al RM, prin intermediul Inspectoratului General al Poliţiei, urmează să suporte cheltuieli iraționale ce ţin de repararea unui prejudiciu moral presupus, cauzat de efectuarea corespunzătoare de către agentul constatator al Inspectoratului de poliţie Cahul a atribuțiilor de serviciu conform împuternicirilor, or conform normelor de drept reclamantului nu i-au fost aduse prejudicii ce l-ar îndreptăţi în a solicita repararea lor, totodată ultimului, i-a fost reparat prejudiciu moral prin încetarea procesului contravenţional.

Suplimentar, a menţionat că, Inspectoratul General al Poliţie şi Inspectoratul de poliţie Cahul constituie două instituţii diferite, chiar dacă potrivit art.12 alin.(l) Legii nr.320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului, Inspectoratul General al Poliţiei reprezintă unitatea centrală de administrare şi control a Poliţiei, cu statut de persoană juridică şi cu competenţă pe tot teritoriul Republicii Moldova. Faptul dat este confirmat prin pct.3 şi 19 din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului General al Politiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019.

A mai menționat că potrivit pct.2 şi 3 al Regulamentului cu privire la organizarea funcţionarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.693/2017, Ministerul este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredinţate, totodată fiind persoană juridică de drept public, cu sediul în municipiul Chişinău, dispune de denumire, de ştampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriale, precum de alte atribute specifice autorităţilor publice, stabilite în legislaţie.

Astfel, cele menţionate supra denotă că Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliţiei reprezintă persoane juridice distincte, care dispun de autonomie financiară managerială, iar legea delimitează strict care sunt subdiviziunile, competentele sursele de finanţare ale acestora. Or, reclamantul

pretinde încasarea despăgubirilor morale materiale cauzate prin acţiunile agentului constatator din cadrul Inspectoratului de politie Cahul al Inspectoratului General al Politiei al MAI.

Mai mult ca atât, a susținut că instanţa de judecată urmează să reţină faptul că înaintarea cererii de chemare în judecată către pârâtul necorespunzător, în speţă - Inspectoratul General al Poliţiei, constituie temei de inadmisibilitate.

La materialele acţiunii civile nu sunt anexate probe în sensul prevederilor art. 117, 118 a Codului de procedură civilă, care să demonstreze prejudiciul moral cauzat precum şi mărimea compensării solicitate de către reclamant.

În concluzie, atenționează instanţa de judecată asupra faptului că, astfel de acţiuni civile sunt din ce în ce mai frecvent întâlnite, formându-se o practică judiciară. Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, reclamantul nu a motivat absolut deloc suma cheltuielilor suportate. Astfel, atunci cînd judecătorul soluționează o asemenea cauză, trebuie să reţină că soluţia pe care o va oferi justițiabililor va fi apreciată atât la nivel de caz cât şi de sistem. La nivel de caz, judecătorul va avea sarcina să ofere părţilor litigante o percepţie de justiție nu doar prin prisma sumei acordate sau neacordate, ci şi a motivării ei care ar arăta luarea în calcul a fiecărei circumstanțe invocate de către fiecare parte.

A solicitat respingerea acțiunii civile la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul reclamantului Ion Manoli, avocatul Vitali Covaliov împotriva Inspectoratului General al Poliţiei, prin care solicită încasarea prejudiciului moral, material şi a cheltuielilor de judecată suportate în acest proces, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 31-38).

La 11 decembrie 2023, Ministerul Justiției a depus referință, prin care a indicat că, pretenţiile înaintate de către reclamant sunt neîntemeiate, iar în acest sens a invocat următoarele. Elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti (în continuare Legea nr. 1545).

Astfel, a menționat că, art. 1 din Legea nr. 1545 prevede că, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

În vederea stabilirii temeiniciei acţiunii, necesită a fi întrunite în mod expres cazurile prevăzute la art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545/1998. Astfel, pretenţiile urmează să se încadreze iniţial prin prisma art. 3 din lege, în condițiile respectării cumulative şi a prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545/1998. Acest deziderat este confirmat în cauza Chirică Ruslan vs Ministerul Justiţiei (dosar nr. 2ra-1635/21),

iar încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 17 noiembrie 2021 indică expres: „Instanţa de apel a reţinut că pentru a fi întemeiate pretenţiile de încasare a prejudiciului material şi a celui moral în condiţiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 din lege, în condiţiile respectării cumulative a dispoziţiilor art. 6 al aceleiaşi legi.”

În acest sens, a precizat că prevederile art. 6 din Legea menţionată ,stipulează că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul, devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecţionale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice, adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei.

De asemenea, a menționat că potrivit prevederilor art.3 alin.(1) din aceiaşi Lege, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reţinerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanţa de judecată; efectuării măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Reieșind din conținutul dispozițiilor legale enunţate supra, a precizat că, pentru angajarea răspunderii Statului în urma prejudiciul cauzat prin pretinsele acţiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, sunt necesare unele condiţii speciale, şi anume existența dreptului reclamantului de a solicita repararea prejudiciului. Or, nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului.

Prin urmare, coroborând normele legale citate mai sus cu circumstanţele de fapt şi drept a prezentei speţe, remarcă că reclamantul nici nu posedă dreptul prin prisma Legii nr. 1545 să solicite despăgubiri pecuniare, în condiţiile în care

reclamantul nu se regăseşte în una din situaţiile prevăzute de art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545.

A reiterat că pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale şi morale cauzate prin pretinsele acţiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, urmează să existe şi să fie întrunite cumulativ (minim o condiţie), atât circumstanţele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi de art.3 - cazurile de reparare a prejudiciului material şi moral.

Astfel, atestă neîntrunirea expresă a prevederilor art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545/1998, ceea ce indică asupra lipsei dreptului reclamantului de a solicita compensarea prejudiciului în baza legii indicate supra.

Revenind la subiectul condițiilor Legii nr. 1545/1998, ulterior eventualei întrunirii a prevederilor art. 3 şi 6 din Legea precitată (ceea ce nu s-a realizat), urmează a fi aplicate în mod exclusiv prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545, care indică că, prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decît instanţa de judecată se repară de către aceste organe .

A adăugat că, în eventualitatea întrunirii condițiilor Legii nr. 1545/1998 (ceea ce nu se atestă), având în vedere art. 13 alin. (1) din legea precitată, este inadmisibilă eventuala pretindere ulterioară a încasării oricăror sume pretinse, din contul bugetului de stat, în situația în care legea specială indică în mod expres faptul că prejudiciul, atât material, cât și moral, se repară din contul bugetelor organelor respective, ulterior stabilirii faptului întrunirii condițiilor art. 3 si 6 din Legea nr. 1545/1998.

Prin urmare, a considerat Minsterul Justiției al Republicii Moldova că, reclamantul solicită, în mod eronat, încasarea prejudiciului moral, în cuantum de 10000 lei, prejudiciului material în sumă de *****lei şi cheltuielile de judecată, din contul bugetului de stat, constituind pretenţii incompatibile cu prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545/1998.

Subsecvent, a menționat că, prejudiciul material solicitat, în cuantum de *****de lei, nu are la bază nicio probă anexată, în susţinerea cheltuielilor de transport invocate, constituind o pretenţie iluzorie. A dedus că, dreptul persoanelor de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul şi perioada procesului contravenţional, iar procesul contravenţional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravenţională.

A mai indicat că, deşi reclamantul în cadrul examinării cauzelor contravenționale avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului în cadrul procesului contravenţional, din motive necunoscute nu a făcut-o.

Conform art. 2006 alin. (3) din Codul civil, obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

De asemenea, a invocat că, deşi reclamantul a susţinut că ilegal a fost atras la răspundere contravenţională, şi respectiv - ilegal sancţionat cu amendă contravenţională, menţionează că Legea nr.1545 garantează repararea prejudiciului material şi moral în cazurile în care persoana a fost ilegal arestată contravenţional, reţinută contravenţional sau i s-a aplicat ilegal amenda contravenţională de către instanţa de judecată, or în şedinţa de judecată s-a stabilit că amenda contravenţională a fost aplicată de agentul constatator, și nu de instanţa de judecată.

La subiectul cheltuielilor de asistenţă juridică, prin prisma Recomandării Curţii Supreme de Justiţie nr.23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistenţă juridică, Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, precum şi a practicii Curţii Europene, precizează că la aprecierea cheltuielilor pentru asistenţă juridică urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate şi rezonabile în cuantum. Aprecierea costurilor şi cheltuielilor judiciare se realizează în temeiul a două principii de bază, şi anume: costurile şi cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată şi tarife aplicabile: cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum şi necesare procedurii în speţă. Or, ca şi în cazul prejudiciului moral solicitat, a reiterat că eventuala încasare a acestor sume reprezintă o apreciere eronată a legii, în contextul în care nemijlocit nu se atestă în cazul reclamantului întrunirea cumulativă a prevederilor art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545/1998 (f.d. 61-64).

Argumentele participanților în cadrul ședinței de judecată.

În ședința de judecată reclamantul Ion Manoli a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acesteia, menționînd că a fost tras la răspundere contravențională ilegal, deoarece prin decizia Curții de Apel Cahul din 07 septembrie 2023 a fost admis recursul declarat, casată hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care a fost admisă contestaţia depusă de Ion Manoli împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** întocmit la data de 14 octombrie 2022 în temeiul art.104 alin.(1) Cod contravenţional şi a deciziei de sancționare din aceiași dată. A fost anulată decizia agentului constatator al IP Cahul, ***** din 14 octombrie 2022, prin care Ion Manoli a fost sancţionat cu amendă în mărime de 36 unităţi convenţionale ceea ce constituie *****lei, pentru fapta contravențională prevăzută de art.104 Cod contravenţional, cu

încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Ion Manoli în baza art.104 Cod contravenţional în temeiul lipsei faptei contravenției.

Din motivul dat i-a fost cauzat un prejudiciu material, sub forma cheltuielilor de transport. La fel, din motivul ca a fost tras ilegal la răspundere contravențională i-a fost afectată sănătatea, a avut tratamente din cauza nervilor, deja de un an și 8 luni îl terorizează polițista și vecina lui, chiar și pe soția sa o terorizează, a avut si are în continuarea suferințe morale.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Vitali Covaliov în ședința de judecată, a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acesteia integral cum este formulată, motivele de fapt și de drept sunt indicate în cerere. A solicitat încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Ion Manoli suma de *****lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătura cu condamnarea ilicită la răspundere contravențională în baza art. 104 Cod contravențional, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Reprezentantul pârâtului Inspectoratul General al Poliției al MAI, *****, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată pe motivele expuse în referință.

Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în ședința de judecată nu s-a prezentat, despre locul, data şi ora examinării cauzei, a fost înștiințat în mod legal, prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în absența sa cu respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Reprezentantul intervenientului accesoriu, Ministerul Finanțelor al RM, în ședința de judecată nu s-a prezentat, despre locul, data şi ora examinării cauzei a fost înștiințat legal, fapt confirmat prin semnătura acestuia în avizele de recepție a citațiilor.

Reprezentantul intervenientului accesoriu, ***** agent constatator din cadrul IP Cahul, în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de citare legală a fost executată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea din următoarele considerente.

În conformitate art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încât fiecare probă apreciindu-se de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluţionarea cauzei.

În sensul art. 239 din Codul de procedură civilă, instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

Prevederile art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii, iar în conformitate cu exigenţele alineatului (3) al aceluiaşi articol, instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant şi în numele legii, în corespundere cu prevederile art. 241 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 383 alin. (3) din Codul contravențional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărîre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravenţională este înlăturată, cu excepţia cazului de amnistie Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

În ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că, la 14 octombrie 2022, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI***** în privința lui Ion Manoli, în baza art.104 alin. (1) din Codul contravențional (f. d. 10).

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 martie 2023 a fost respinsă contestația depusă de Ion Manoli împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 *****din 14 octombrie 2022 și a deciziei din aceiași dată întocmite de către agentul constatator, ***** în baza art. 104 alin. (1) Cod contravențional, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 07 septembrie 2023 a Curții de Apel Cahul a fost admis recursul declarat de avocatul Vitali Covaliov în interesele contravenientului Ion Manoli. A fost casată integral hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15

martie 2023, pronunţată în cauza contravențională la contestaţia depusă de Manoli Ion împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** întocmit la data de 14 octombrie 2022 în temeiul art.104 alin. (1) Cod contravenţional şi deciziei din aceiași dată, cu rejudecarea cauzei și pronunţarea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă contestaţia depusă de Ion Manoli împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI***** întocmit la data de 14 octombrie 2022 în temeiul art.104 alin.(1) Cod contravenţional şi a deciziei de sancționare din aceiași dată.

A fost anulată decizia agentului constatator al IP Cahul, ***** din 14 octombrie 2022, prin care Ion Manoli a fost sancţionat cu amendă în mărime de 36 unităţi convenţionale ceea ce constituie *****lei pentru fapta contravențională prevăzută de art.104 Cod contravenţional cu încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Ion Manoli în baza art.104 Cod contravenţional în temeiul lipsei faptei contravenției.

În susținerea soluției, Curtea de Apel Cahul a menționat că agentul constatator contrar prevederilor legale nu a indicat indicile calificative ale contravenției imputate lui Ion Manoli, învinuirea fiind una generică și abstractă, învinuirea adusă nu este clară, agentul constatator nu a acumulat nici o probă care ar demonstra existența în cauză a faptei contravenționale prevăzute de art. 104 alin. (1) Cod contravențional (f.d. 11-19).

Prin urmare, avocatul Vitali Covaliov, în interesele reclamantului Ion Manoli, a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în sumă de *****de lei și moral în sumă de ***** de lei cauzat în legătură cu atragerea neîntemeiată la răspundere contravențională, precum si compensarea cheltuielilor de judecată în prezenta cauză.

Pornind de la această situaţie de fapt, se reține că conform art. 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară, iar conform art. 53 alin. (2) din Constituție, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătorești.

Natura penală a procesului contravențional, a fost statuată în practica constantă a CEDO.

Conform art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Prin prisma art. 384 alin. (3/1) Cod contravențional, dreptul prevăzut la alin.(2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă

s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Potrivit art. 13 alin. (1) din Legea cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

Instanţa reţine că din prevederile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, rezultă că organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Inspectoratul General al Poliției.

Astfel, prezintă importantă că în cazul prejudiciului pretins de către Ion Manoli urmează a fi recuperat de la organele care au emis decizia în cauza contravențională, şi anume de Inspectoratul General al Poliției.

Or, art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, statuează expres că repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit.a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local din contul acestui buget. Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

Astfel, prejudiciul material şi moral cauzat prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie sau de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

De altfel, cauza contravențională în privința reclamantului Ion Manoli s-a finalizat cu anularea procesului-verbal nr. MAI05 *****din 14 octombrie 2023 și încetate procesului contravențional din lipsa faptului contravenției.

În acest context, instanța de judecată mai reține că, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare şi control a Poliției, cu statut de persoană juridică şi cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 15 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Poliţia se organizează în subdiviziuni teritoriale – unităţi ale Poliţiei cu personalitate juridică, de competenţă teritorială corespunzător împărţirii administrativ-teritoriale a ţării, subordonate Inspectoratului General al Poliţiei, care sunt amplasate şi îşi desfăşoară activitatea în teritoriul unităţii administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare şi funcţionare aprobate de şeful Inspectoratului General al Poliţiei.

Conform pct. 3 din Regulamentul privind organizarea şi funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul General este persoană juridică cu competentă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chişinău, dispune de ştampilă cu imaginea Stemei de Stat şi denumirea sa în limba de stat, precum şi de cont trezorerial şi alte atribute specifice, în modul stabilit.

Conform pct. 15-17 din Regulamentul enunțat, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale.

În corespundere cu Anexa nr. 3 la Regulamentul privind organizarea şi funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul de Poliție Cahul este o subdiviziune teritorială a Poliției subordonată Inspectoratului General al Poliției.

Astfel, Inspectoratul de Poliție Cahul, fiind o subdiviziune teritorială a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi desinestătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare şi control a Poliției, cu statut de persoană juridică şi cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Aici, instanța de judecată constată că acțiunea fiind îndreptată către pârâții Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului material și moral, urmează a fi admisă parțial, or, partea-reclamantă nu a demonstrat din ce rezultă caracterul de solidaritate al acestor pârâți, acțiunea urmând a fi admisă doar în partea pretențiilor înaintate către pârâtul Inspectoratul General al Poliției.

Conform art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

Deci, Curtea Europeană în hotărârea sa din 01 februarie 2015 (în cauza Ziliberberg c. Moldovei), a reiterat caracterul penal al contravențiilor. Or, la examinarea unei cauze contravenționale, agentul statului trebuie să aplice standardele procesului penal și să respecte exigențele dreptului la un proces echitabil.

Din conținutul art. 6 alin. (2) al CEDO, rezultă că orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce nevinovăția sa va fi legal stabilită.

Conform art. 441 alin. (2) din Codul contravențional, încetarea procesului contravenţional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privinţă a fost pornit.

Din acest punct de vedere, instanța conchide, că în ordinea prezentei proceduri civile, nu este necesar ca din nou să fie examinate aspectele privind

constatarea lezării dreptului la prezumția nevinovăției prin întocmirea neîntemeiată și nelegitimă a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 *****din 14 octombrie 2022, dat fiind faptul că în acest context s-au expus instanțele de judecată care au examinat cauza contravențională intentată în privința reclamantului Ion Manoli, care a fost repus în drepturi prin anularea procesului-verbal de contravenție din motivul inexistenței faptei contravenționale, în așa fel, reclamantul urmând să fie repus și în drepturile civile de reparare a prejudiciilor.

De alt fel, din prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional rezultă indubitabil că persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

În conformitate cu art. 19 alin. (1), (2) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Conform dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

La caz reclamantul a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de *****de lei suportat de către acesta pentru cheltuielile suportate pentru transport în cadrul examinării procesului contravențional.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziţia art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Prin urmare, instanța de judecată atestă că, despăgubirea materială trebuie să fie justă și să corespundă realității. Sub acest aspect instanța subliniază că, atât poziția participanților la proces, cât și înscrisurile administrate la materialele cauzei nu denotă în mod cert și incontestabil că, reclamantului Ion Manoli, i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de *****de lei, așa cum ultimul nu a prezentat instanței careva probe veridice prin care ar confirma sumele cheltuite pentru transport, astfel nu este justificat prejudiciul material solicitat de către reclamant, fapt pentru care urmează a fi respinsă pretenția în cauză.

Conform art. 2036 alin. (1)-(2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerație circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege, viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal, prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale.

Obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral, suferinţelor psihice sau fizice suportate o exercită persoana vătămată, din acest considerent în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta urmează să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni, inacţiuni i-au fost cauzate suferinţe morale, psihice sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Într-un sens restrâns, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților.

Instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ia în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

Prin urmare, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, instanța de judecată va admite parțial pretenția reclamantului Ion Manoli și va dispune încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției, a prejudiciului moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională, în mărime de *****) lei, care în opinia instanței este suficient pentru reducerea urmărilor survenite în urma contravenției, compensare care va aduce satisfacție reclamantului și ar restabili situația înainte de

prejudiciere. Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Ion Manoli în mărime de 10000 de lei, este vădit disproporționat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Prin urmare, suma de **********lei cu titlu de prejudiciu moral urmează a fi încasată de la Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Ion Manoli. În restul sumei solicitate, pretenția privind încasarea prejudiciului moral se respinge ca neîntemeiată.

Instanța apreciază, că din analiza practicii judiciară care s-a format pe acest segment de litigii, se evidențiază, că instanțele acordă compensații pentru dauna morală aproximativ în aceeași mărime.

Cu referire la pretenţia reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, instanţa de judecată la fel, o va respinge ca neîntemeiată din următoarele motive.

Astfel, instanţa de judecată a reţinut că, reclamantul Ion Manoli a solicitat în cererea de chemare în judecată încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său plata cheltuielilor de judecată suportate în acest proces, însă nu indică nici o sumă și nu anexează la materialele cauzei în acest sens bonul de plată, care ar confirma acest fapt. Or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Din considerentele expuse, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea depusă de Ion Manoli împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne, intervenienţi accesorii Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliţie Cahul a Inspectoratului General a Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, ***** şi Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională este întemeiată și urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parţial acţiunea depusă de Ion Manoli împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne, intervenienţi accesorii Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliţie Cahul a Inspectoratului General a Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, ***** şi Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională.

Se încasează de la Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Ion Manoli suma de *****) de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională.

În rest, acţiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Cahul în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Preşedintele şedinţei,
judecător Natalia Pasat